

Spory o to, kim jest Chrystus

Cele katechetyczne – wymagania ogólne:

- przybliżenie wiadomości o starożytnych herezjach, tworzeniu się pojęć chrysto- i mariologicznych oraz roli pierwszych soborów w formułowaniu wyznania wiary;
- zainteresowanie wiarą i poszukiwanie prawdy we wspólnocie chrześcijan pierwszych wieków.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń:

- wymienia starożytne herezje i omawia ich błędne nauki o Jezusie;
- zna treść *Credo nicejsko-konstantynopolińskiego*;
- podaje św. Augustyna jako wzór poszukiwania prawdy i przytacza ważniejsze wydarzenia z jego życia;
- rozumie potrzebę wspierania wiary wiedzą historyczną i religijną.

Pojęcia, postaci:

herezja, schizma, arianizm, *Credo* z Nicei i Konstantynopola, św. Atanazy, monofizytyzm, nestorianizm, św. Augustyn, manicheizm.

Wartości:

zbawienie jest powszechne, Słowo Boże jest skierowane do wszystkich ludzi, Jezus jest Bogiem i człowiekiem, Jezus jest współtотny Ojcu, Maryja jest Matką Boga.

1

propozycja realizacji

1. Przypomnienie wiadomości z poprzedniej lekcji, ze zwróceniem uwagi na próby przekazania zupełnie nowych prawd chrześcijańskich w sposób zrozumiały dla wszystkich adresatów Dobrej Nowiny.
2. *Mini quiz* – nauczyciel wybiera troje uczniów. Każdy z nich otrzymuje trudne słowo (nie musi być związane ze sferą religijną) do wyjaśnienia. Zasada jest taka, że reszta klasy w milczeniu oczekuje odpowiedzi. Wskazany uczeń,

nawet jeśli nie do końca rozumie słowo, mówi, co ono może według niego oznaczać. Mogą to być słowa, np. metafora, husarz, klif. Po odpowiedzi reszta klasy może ustosunkować się do definicji ucznia, a jeśli była ona błędna, podać właściwą.

3. Nauczyciel podsumowując, zwraca uwagę, że wyjaśnienie pojęcia zależy od zasobu wiedzy danego ucznia i tego, jak on je rozumie. Ktoś inny być może inaczej by je wyjaśnił, a mogłoby się także zdarzyć, że ktoś sam do końca nie rozumie słowa i przedstawia innym błędne rozumienie. Wyjaśnia, że podobnie było w przypadku prawd o Jezusie – próbowano zgłębiać je, ale nie wszystkim udało się zachowanie wierności nauce biblijnej i apostołskiej o Synu Bożym (zapoznanie z definicją herezji ze słowniczka z podręcznika ucznia).
4. Uczniowie czytają o arianizmie, nestorianizmie i monofizytach z podręcznika ucznia.
5. Nauczyciel rysuje na tablicy tabelkę, którą następnie uzupełnia na podstawie odpowiedzi uczniów (poglądy heretyckie warto wpisać innym kolorem, np. czerwonym):

Prawda wiary	Co mówili		
	arianie	nestorianie	monofizyci
równy Ojcu i Duchowi Świętemu	Syn Boży i Duch Święty podporządkowani Ojcu		
Maryja jest Matką Boga		Maryja jest jedynie Matką Jezusa – człowieka	
Jezus posiada dwie natury, to prawdziwy Bóg i prawdziwy człowiek			Jezus miał jedną, boską naturę (natura boska wchłonęła przy wcieleniu naturę ludzką)

6. Nauczyciel opowiada o soborach w Nicei i Konstantynopolu – odpowiedzi Kościoła na błędne nauki, i o sformułowaniu wyznania wiary, znanego z liturgii. Podkreślenie, iż nie wszyscy przyjęli naukę soborów, co doprowadziło do schizmy (w razie potrzeby zapoznanie uczniów z pojęciami *sobór* i *schizma* ze słowniczka).
7. Ukazanie na tle sporów o Jezusa postaci św. Augustyna, który poszukując prawdy zapoznał się z różnymi światopoglądami, także heretyckimi, a znalazł ją dopiero w chrześcijaństwie. Warto odczytać fragment jego *Wyznań* z materiałów do wykorzystania.

inna propozycja pracy na lekcji

Klasę można podzielić na grupy:

- marianie;
- monofizyci;
- nestorianie;
- sobór (ze zmienną tabliczką).

Trzy pierwsze grupy formułują swoje zarzuty, sobór (z odpowiednim oznaczeniem) odpowiada. Na koniec lekcji można sporządzić listę współczesnych herezji.

Jeśli w czasie lekcji nauczyciel chce wspomnieć postać św. Augustyna (a warto), to należałoby przynieść przedstawiający go obraz.

Modlitwa: *Akt wiary* (ewentualnie – zależnie od możliwości czasowych i poziomu wiedzy uczniów *Credo nicejsko-konstantynopolikańskie*).

praca domowa

Ułożenie krzyżówki, w której każdy uczeń ma uwzględnić poznane pojęcia, jako hasła (niewypełnione krzyżówki mogą być na następnej lekcji dobrą powtórką), lub polecenia 1. i 2. z podręcznika ucznia.

Korelacja z innymi przedmiotami

- ✓ historia – starożytne rozłamy w Kościele.

przeczytaj

O Prawdo wieczna, Miłości prawdziwa, umiłowana Wieczności! Ty jesteś moim Bogiem. Do Ciebie wzdycham dniem i nocą. Skoro tylko poznałem Cię, uniosłeś mnie, bym zobaczył to, co należy zobaczyć, ale ja nie byłem jeszcze do tego zdolny. Pokonałeś słabość mego wzroku potęgą Twoich promieni, zadrżałem z miłości i lęku. (...)

Późno Cię ukochałem, Piękności dawna i zawsze nowa! Późno Cię ukochałem! We mnie byłeś, ja zaś byłem na zewnątrz i na zewnątrz Cię poszukiwałem. Sam pełen brzydoty, biegłem za pięknem, które stworzyłeś. Byłeś ze mną, ale ja nie byłem z Tobą. Z dala od Ciebie trzymały mnie stworzenia, które nie istniałyby w ogóle, gdyby nie istniały w Tobie. Przemówiłeś, zawołałeś i pokonałeś moją głuchotę. Zajaśniałeś, Twoje światło usunęło moją ślepotę. Zapachniałeś wokół, poczułem i chłonę Ciebie. Raz zakosztowałem, a oto łaknę i pragnę; dotknąłeś, a oto płonę pragnieniem Twojego pokoju.

Św. Augustyn, *Wyznania*